

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ЦЕНТР ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ДВНЗ

«Ужгородський національний
університет»

Протокол №3 від 05.03. 2026р.

Голова Вченої ради

проф. Володимир СМОЛАНКА

ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації

**ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО
НАВЧАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ УЧНІВ
З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ НА РІВНІ БАЗОВОЇ
СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

Ужгород – 2026

Розробники: Романчак Ольга Олександрівна, завідувач навчально-методичною лабораторією з підвищення кваліфікації та безперервного професійного розвитку навчально-наукового центру підвищення кваліфікації ДВНЗ «Ужгородський національний університет», спеціаліст спеціальної освіти, олігофренопедагог, вчитель-логопед, вчитель дітей з вадами розумового розвитку

Напрямок підвищення кваліфікації: Особливості впровадження інклюзивного навчання та реалізація педагогічної підтримки учнів з особливими освітніми потребами на рівні базової середньої освіти

Програму розроблено на основі типової програми: Типова програма підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.10.2022 № 904)

Обсяг програми: 30 академічних годин / 1 кредит ЄКТС

Термін дії програми: з 2026 до 2031 року

Рецензенти:

Кляп Маріанна Іванівна, доцент кафедри фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти ДВНЗ «Ужгородський національний університет», кандидат педагогічних наук, доцент

Воротинцева Олена Олександрівна, доцент кафедри логопедії та інноваційних технологій в інклюзії Карпатського національного університету ім. Василя Стефаника, доктор філософії зі спеціальності 016 Спеціальна освіта

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми. Одним із пріоритетних напрямів державної освітньої політики є забезпечення рівного доступу до якісної освіти кожній особі з урахуванням її індивідуальних потреб та можливостей, а також створення сприятливих умов для розвитку її потенціалу, що визначено стратегічною метою Національної стратегії розвитку інклюзивного навчання. В умовах сучасних викликів та реалізації Державного стандарту базової середньої освіти особливої ваги набуває професійна підготовка педагогічних працівників.

Сучасний педагог повинен бути готовим до організації освітнього процесу на засадах партнерської взаємодії, здійснення психолого-педагогічного супроводу та створення безпечного й підтримувального освітнього середовища.

Запропонована програма спрямована на формування у педагогічних працівників практичних умінь і навичок щодо адаптації та модифікації навчального матеріалу, добору ефективних методів і форм роботи, організації командної взаємодії фахівців психолого-педагогічного супроводу, а також створення умов для успішної соціалізації та розвитку кожного здобувача освіти. Її реалізація сприятиме вдосконаленню інклюзивної практики в закладах освіти, підвищенню якості освітнього процесу та забезпеченню принципів рівності, доступності й безбар'єрності в освіті. Програма пропонує алгоритми злагодженої роботи команди супроводу, використання асистивних технологій та реалізацію принципів універсального дизайну, що є запорукою успішної соціалізації та академічного прогресу кожного учня.

Програму розроблено на основі типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.10.2022 № 904, а також відповідно до державної політики щодо створення і забезпечення інклюзивного освітнього середовища (закони України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державний стандарт базової середньої освіти, Національна стратегія розвитку інклюзивного навчання на період до 2029 року, Національна стратегія із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року).

Враховуючи Національну стратегію розвитку інклюзивного навчання до 2029 року, ми розглядаємо цю програму як інструмент формування безбар'єрного мислення в освітянській спільноті. Педагог, який пройшов цей курс, стає агентом змін, здатним не лише облаштувати ресурсну кімнату, а й створити атмосферу поваги, підтримки та академічної доброчесності у своєму класі.

Цільова група: педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти, які реалізують Державний стандарт базової середньої освіти в другому циклі базової середньої освіти (7-9 класи).

Обсяг програми: 30 академічних годин / 1 кредит ЄКТС

Особливості реалізації програми

Реалізація програми базується на засадах андрагогіки, що передбачає врахування професійного досвіду вчителів та орієнтацію на вирішення конкретних практичних кейсів. Навчання може відбуватися за інтенсивною моделлю (короткостроковий курс тривалістю 1 тиждень) або за пролонгованою формою з розподілом модулів на довший період.

Форма: дистанційна.

Мета підвищення кваліфікації: розвиток та вдосконалення професійних компетентностей педагогічних працівників щодо організації інклюзивного навчання, забезпечення педагогічної підтримки учнів з особливими освітніми потребами на рівні базової середньої освіти, реалізації індивідуального підходу, створення безпечного та безбар'єрного освітнього середовища відповідно до вимог Державного стандарту базової середньої освіти та концепції Нової української школи.

Завдання підвищення кваліфікації: ознайомити педагогічних працівників із сучасними нормативно-правовими засадами організації інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти;

сформулювати розуміння принципів, цінностей та педагогічних засад інклюзивної освіти;

розвинути навички організації ефективної взаємодії учасників команди психолого-педагогічного супроводу;

сформулювати вміння розробляти та реалізовувати індивідуальну траєкторію розвитку учня з особливими освітніми потребами;

удосконалити практичні навички адаптації та модифікації змісту навчання, методів, форм і засобів освітнього процесу відповідно до потреб учнів;

сформулювати вміння здійснювати компетентнісне, індивідуалізоване та справедливе оцінювання навчальних досягнень учнів з ООП;

сприяти розвитку професійної готовності педагогічних працівників до створення психологічно комфортного, безпечного та підтримувального освітнього середовища;

забезпечити практичне застосування отриманих знань під час вирішення професійних ситуацій, пов'язаних із навчанням і підтримкою учнів з особливими освітніми потребами.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться: відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29 серпня 2024 року № 1225:

1. **Психологічна компетентність (Б1):** через здатність визначати та враховувати в освітньому процесі вікові та індивідуальні особливості учнів підліткового віку, створювати умови для їхньої позитивної самооцінки та Я-ідентичності.

2. **Компетентність педагогічного партнерства (Б3):** здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії з учнями, залучення батьків як рівноправних партнерів та ефективна робота в команді з асистентом вчителя та іншими фахівцями (логопедами, психологами, дефектологами).

3. **Інклюзивна компетентність (В1):** здатність забезпечувати умови для навчання та виховання осіб з ООП шляхом адаптацій та модифікацій освітнього процесу.

4. **Здоров'язбережувальна компетентність (В2):** здатність організувати безпечне та безбар'єрне середовище, запобігати булінгу та дискримінації.

5. **Оцінювально-аналітична компетентність (Г3):** здатність здійснювати формувальне та підсумкове оцінювання учнів з ООП на основі цілей, визначених в індивідуальній програмі розвитку (ІПР), а не загальних стандартів для всього класу.

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

За результатами опанування програми підвищення кваліфікації педагогічні працівники удосконалять професійні компетентності щодо організації інклюзивного навчання та реалізації педагогічної підтримки учнів з особливими освітніми потребами на рівні базової середньої освіти.

Слухачі отримають знання про:

- основні підходи до організації інклюзивного навчання;
- принципи побудови та планування індивідуальної освітньої траєкторії розвитку осіб з ООП;
- особливості розроблення індивідуальної програми розвитку;
- механізм здійснення адаптації та модифікації навчальної програми;
- принципи, функції та інструменти різних видів оцінювання, зокрема формувального;
- ролі і завдання усіх учасників команди психолого-педагогічного супроводу здобувача освіти з ООП.

Слухачі удосконалять свої уміння та навички:

- організувати педагогічну діяльність на засадах сучасних підходів до навчання в НУШ визначати й враховувати в освітньому процесі вікові та індивідуальні особливості учнів;
- створювати безбар'єрне, безпечне, інклюзивне освітнє середовище;
- використовувати здоров'язбережувальні технології в освітньому процесі;

- налагоджувати партнерську комунікацію з усіма учасниками команди психолого-педагогічного супроводу та розробляти індивідуальну програму розвитку здобувачів освіти з ООП;
- адаптувати та модифікувати зміст навчальної програми, добирати методи, прийоми та засоби навчання відповідно до рівнів підтримки учнів з ООП
- здійснювати компетентнісне, індивідуалізоване та справедливе оцінювання навчальних досягнень учнів з ООП;
- добирати інструменти для формувального та підсумкового оцінювання.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації

1. Тестування: Перевірка засвоєння основних понять та алгоритмів. Тестування проводиться в онлайн-режимі, включає 20 запитань, кожне з яких оцінюється в один бал, загальна кількість балів, яку може отримати слухач - 20. Прохідний поріг – 70% правильних відповідей (14 балів)

2. Презентація практичного кейсу: створення програми ІПР. (оцінюється в 10 б).

3. Самооцінювання: Заповнення фінальної анкети рефлексії, де вчитель визначає свій поступ у розвитку емоційної грамотності та окреслює траєкторію подальшого професійного вдосконалення.

Документ про підвищення кваліфікації: Документ про підвищення кваліфікації видається за умови отримання від 21 до 30 балів за виконання всіх зазначених вище завдань, тоді програма підвищення кваліфікації вважається виконаною. За умов отримання оцінки нижче 21 балу потрібне додаткове опрацювання та повторне виконання завдань.

За результатами виконання програми слухачам видається свідоцтво про підвищення кваліфікації обсягом 30 академічних годин / 1 кредит ЄКТС.

Технічний дизайн документа відповідає вимогам Постанови КМУ № 800.

Вартість програми: 750 грн

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Для програми обсягом 30 годин (1 кредит ЄКТС) оптимальним є співвідношення: 6 годин лекцій (20%), 14 годин практичних занять (47%), 8 годин самостійної роботи (26%), підсумковий контроль - 2 год (7%) Такий підхід дозволяє слухачам отримати необхідний теоретичний мінімум і зосередитись на відпрацюванні практичних навичок, що є пріоритетом для вчителів базової школи.

Програмою передбачено поєднання теоретичного опрацювання матеріалу, виконання практико-орієнтованих завдань та організацію самостійної роботи слухачів, що забезпечує цілісне засвоєння змісту інклюзивного навчання та формування відповідних професійних компетентностей.

Теоретичний складник програми спрямований на опанування слухачами базових положень інклюзивної освіти, сучасних підходів до організації навчання учнів з особливими освітніми потребами, нормативно-правових засад функціонування інклюзивного освітнього середовища, а також особливостей реалізації Державного стандарту базової середньої освіти в умовах інклюзії.

Практичний складник програми орієнтований на формування та розвиток у педагогів умінь застосовувати інклюзивні підходи в освітньому процесі. Він передбачає опрацювання педагогічних ситуацій, аналіз кейсів, моделювання діяльності в інклюзивному класі, відпрацювання навичок адаптації та модифікації навчального матеріалу, організації педагогічної підтримки учнів з ООП, а також удосконалення підходів до оцінювання їхніх навчальних досягнень.

Практичні завдання виконуються під час занять відповідно до навчально-тематичного плану. Самостійна робота слухачів передбачає опрацювання нормативно-правових документів у сфері інклюзивної освіти, ознайомлення з сучасними науковими підходами та методичними матеріалами, аналіз педагогічного досвіду.

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ					
Тема 1.1. Особливості навчання та підтримки учнів з особливими освітніми потребами	1	2	2	-	5
Тема 1.2. Діяльність команди психолого-педагогічного супроводу та реалізація індивідуальної траєкторії розвитку учня з ООП	1	2	1	-	4

Тема 1.3. Партнерство вчителя та асистента: моделі спільного викладання	1	2	1	-	4
Разом за модулем	3	6	4	-	13
МОДУЛЬ 2. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО АДАПТАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ОЦІНЮВАННЯ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ					
Тема 2.1. Педагогічні підходи до адаптації та модифікації змісту освіти в інклюзивному середовищі	1	2	2	-	5
Тема 2.2. Особливості оцінювання учнів з особливими освітніми потребами	1	4	2	-	7
Тема 2.3. Ресурсна кімната та універсальний дизайн освітнього простору	1	2	-	-	3
Разом за модулем	3	8	4	-	15
Підсумкові заходи	-	-	-	2	2
УСЬОГО ГОДИН	6	14	8	2	30

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

Тема 1.1. Особливості навчання та підтримки учнів з особливими освітніми потребами

Поняття про учнів з особливими освітніми потребами, інклюзивне навчання, інклюзивне освітнє середовище. Організація інклюзивного навчання на рівні базової середньої освіти. Категорії (типи) особливих освітніх потреб (труднощів): загальна характеристика вірогідного прояву, ступінь прояву, рівень підтримки. Особливості надання педагогічної підтримки. Керівні принципи забезпечення ефективного переходу учнів з особливими освітніми потребами від початкової до базової освіти.

Тема 1.2. Діяльність команди психолого-педагогічного супроводу та реалізація індивідуальної траєкторії розвитку учня з ООП

Особливості діяльності команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в ЗЗСО на рівні базової середньої освіти (далі - Команда). Склад та основні функції учасників Команди. Функції педагога у складі команди. Розроблення та впровадження індивідуальної програми розвитку (ІПР) дитини з особливими освітніми потребами. Роль батьків як рівноправних членів Команди у розробленні ІПР та моніторингу результатів навчання дітей.

Тема 1.3. Партнерство вчителя та асистента: моделі спільного викладання.

Роль та асистента вчителя на уроках базової середньої освіти. Моделі спільного викладання (співучителювання): Підтримуюче викладання: один веде урок, інший допомагає учням з ООП. Паралельне викладання: клас ділиться на дві групи, і кожен педагог працює зі своєю групою. Станційне навчання: учні переходять від однієї «станції» завдань до іншої, де педагоги курують різні процеси. Командне викладання: обидва педагоги ведуть урок на рівних, доповнюючи один одного.

Функції асистента вчителя та асистента дитини. Алгоритм щоденної комунікації: спільне планування уроків та корекційної діяльності, як обмін результатами спостережень за учнем та підготовка дидактичних матеріалів.

МОДУЛЬ 2. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО АДАПТАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ОЦІНЮВАННЯ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Тема 2.1. Педагогічні підходи до адаптації та модифікації змісту освіти в інклюзивному середовищі

Здійснення адаптацій в освітньому процесі та/або модифікації змісту навчальних предметів (інтегрованих курсів) для осіб з особливими освітніми потребами з метою досягнення результатів навчання, визначених Державним стандартом базової середньої освіти та/або індивідуальною програмою розвитку учня. Різновиди адаптацій і модифікацій, добір ефективних методів і прийомів навчання, забезпечення доступності навчального матеріалу. Використання диференційованого підходу та індивідуальної програми розвитку як основи планування освітнього процесу

Індивідуальна програма розвитку (ІПР) як стратегічний документ, що визначає майбутнє учня. Смарт-цілі навчання на семестр та рік. Обсяг корекційно-розвиткових послуг (логопедичних, психологічних тощо). Індивідуальний навчальний план, перерозподіл годин між предметами або навіть вилучення певних тем (у разі модифікації). Роль батьків у складанні індивідуальної програми, як рівноправних членів Команди супроводу. Моніторинг навчальних результатів.

Тема 2.2. Особливості оцінювання учнів з особливими освітніми потребами

Адаптація методів, форм і прийомів оцінювання відповідно до індивідуальних можливостей та освітніх потреб учнів з ООП. Використання формульованого оцінювання, альтернативних способів перевірки знань і досягнень, створення умов для демонстрації результатів навчання у зручний для учня спосіб. Зв'язок оцінювання з індивідуальною програмою розвитку: узгодження критеріїв оцінювання з очікуваними результатами навчання, визначеними в ІПР, та забезпечення системного моніторингу індивідуального прогресу учня та учениці.

Тема 2.3. Ресурсна кімната та універсальний дизайн освітнього простору

Принципи Універсального дизайну в навчанні (УДН), гнучкість методів та матеріалів, що підходять для всіх учнів без винятку, мінімізуючи потребу в окремих адаптаціях. Облаштування та мета створення ресурсної кімнати. Локації ресурсної кімнати та практика їх застосування у роботі з учнями з ООП 7-9 класів. Навчальна локація: з мобільними меблями, комп'ютерним обладнанням та робочим місцем педагога. Побутово-практична локація: куточок для відпочинку (пуфи, килим) та осередок для соціально-побутової орієнтації (наприклад, кухонний блок).

Забезпечення безбар'єрності у всіх її видах: фізичній (доступність приміщень), інформаційній (зрозумілі вказівники, шрифти Брайля за потреби) та цифровій (доступність веб-сайту школи). Облаштування ресурсного осередку в укритті для роботи з учнями з ООП під час повітряної тривоги

Орієнтовний перелік практичних завдань за програмою:

Тема 1.1. Особливості навчання та підтримки учнів з ООП

Кейс-метод: аналіз орієнтовних програми розвитку дитини за категоріями труднощів (згідно з рівнями підтримки в НУШ)». Опрацювання характеристиками учнів, що мають різні порушення (мовленнєві, сенсорні, когнітивні, розлади аутистичного спектра). Визначення сильних сторін дитини, бар'єрів у навчанні та добір першочергових стратегій підтримки.

Тема 1.2. Діяльність команди психолого-педагогічного супроводу та реалізація індивідуальної траєкторії розвитку учня з ООП

Ділова гра / Симуляція: «Засідання Команди супроводу: розробка ІПР». Розподіл ролей (адміністратор, вчитель, асистент, психолог, батьки). Спільне заповнення ключових розділів Індивідуальної програми розвитку (ІПР): визначення актуального рівня розвитку, формулювання SMART-цілей (конкретних, вимірюваних, досяжних) та планування додаткових послуг.

Тема 1.3. Партнерство вчителя та асистента: моделі спільного викладання

Моделюючий воркшоп: «Один навчає — один допомагає, паралельне та альтернативне викладання: як розподілити ролі на уроці». Аналіз 6 базових моделей спільного викладання (Co-teaching). Розроблення сценарію (фрагмента уроку), де чітко розписано похвилинні дії вчителя та асистента в інклюзивному класі з метою уникнення ефекту «асистент лише для однієї дитини».

Тема 2.1. Педагогічні підходи до адаптації та модифікації змісту освіти в інклюзивному середовищі

Методичний конструктор: «Трансформація навчального матеріалу: від адаптації до модифікації». Робота з реальним текстом підручника або темою уроку, учасники практично створюють: *адаптацію* (змінюють формат подачі, шрифту, використання піктограм, тайм-менеджмент). *модифікацію* (спрощення концептуального змісту, скорочення вимог, заміна завдання простішим).

Тема 2.2. Особливості оцінювання учнів з особливими освітніми потребами

Практичне розроблення індивідуальних шкал поступу, використання портфоліо дитини як інструменту оцінювання її динаміки.

Переформатування традиційної контрольної або тестової роботи під потреби дитини з ООП (зменшення кількості дистракторів у тестах, збільшення часу на виконання, заміна письмових відповідей візуальним вибором).

Тема 2.3. Ресурсна кімната та універсальний дизайн освітнього простору

Проектна студія: «Дизайн-мислення: зонування інклюзивного класу та ресурсної кімнати». Візуальне моделювання кабінету за принципами Універсального дизайну в освіті (УДО) та Розумного пристосування. Створення ескізу-плану кімнати з виділенням навчальної зони, зони сенсорного

розвантаження, куточка відпочинку. Робота з переліком обладнання для ресурсної кімнати.

Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

1. Нормативно-правове забезпечення організації інклюзивного навчання в закладі освіти.
2. Сучасні підходи до організації педагогічної підтримки учнів з ООП.
3. Складання інтерактивного чек-листа для вчителя та асистента вчителя «Узгодження зон відповідальності та тижневого планування взаємодії».
4. Проектування індивідуального навчального плану (компонента ППР) з одного предмета для учня, що потребує адаптації чи модифікації програми.
5. Розробка адаптованої семестрової контрольної роботи (або тесту) та індивідуальних критеріїв її оцінювання для дитини з ООП (відповідно до нозології та ППР).
6. Створення дидактичного міні-кейсу (пам'ятки, візуальних опор чи інтерактивних карток) для адаптації вивчення складної теми свого предмета.
7. Функції та структура команди психолого-педагогічного супроводу.
8. Особливості формульовального та підсумкового оцінювання навчальних досягнень учнів з ООП

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові джерела

1. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>. (дата звернення 04.03.2026)
2. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>. (дата звернення 04.03.2026)
3. Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 № 957 (зі змінами від 2024-2025 рр.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/957-2021-%D0%BF#Text>. (дата звернення 04.03.2026)
4. Про схвалення Національної стратегії розвитку інклюзивного навчання на період до 2029 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації на 2024–2026 роки : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.06.2024 № 527-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/527-2024-%D1%80#Text>. (дата звернення 04.03.2026)
5. Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти»: Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/uploads/public/66e/806/fcb/66e806fcb90e2017837434.pdf>. (дата звернення 04.03.2026)
6. Про організацію освітнього процесу осіб з особливими освітніми потребами у 2024/2025 навчальному році: Лист Міністерства освіти і науки

України від 03.09.2024 № 6/679-24. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/92981/. (дата звернення 04.03.2026)

7. Про внесення змін до Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 29.05.2025 № 787. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0787729-25#Text>

8. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>

9. Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 № 366-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80#Text> . (дата звернення 04.03.2026)

10. Про схвалення Національної стратегії розвитку інклюзивного навчання на період до 2029 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.06.2024 № 527-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/527-2024-%D1%80#Text> (дата звернення 04.03.2026)

Методична література та інформаційні ресурси

1. Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами / методичні рекомендації / укладачі: Н. Софій, О. Стягунова, О. Федоренко. Київ, УІРО, 2024, 40 с. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/inkluzyvne-navchannya/2024/07/29/Otsinyuvannya.navch.dosyahn.uchniv.z.OOP-metodrekomentatsiyi-2024.pdf> . (дата звернення 04.03.2026)

2. Новик І.М. Створення ресурсних кімнат у закладах загальної середньої освіти: методичні рекомендації. УІРО. 2022. 29 с. URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/875/87530/mr-res-kimnata-2.pdf>. (дата звернення 04.03.2026)